

ΓΝΩΜΗ 13/2026

(υποβαλλόμενη δύναμι του
άρθρου 322, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ)

**σχετικά με την πρόταση
κανονισμού του
Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου και του
Συμβουλίου για την
ίδρυση του Προσωρινού
Ταμείου
Απανθρακοποίησης**

COM(2025) 990 final

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

Σημείο

01-16 | Κύρια μηνύματα

01-10 | Γιατί αυτή η γνώμη

01-02 | Νομική βάση

03-07 | Πλαίσιο

08-10 | Πεδίο εφαρμογής και περιορισμοί

11-16 | Σημαντικότερες παρατηρήσεις

17-32 | Ειδικά σχόλια

17-19 | Στόχοι του Ταμείου

20-28 | Παρεκκλίσεις από τον δημοσιονομικό κανονισμό

29-30 | Είσπραξη εσόδων και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων

31-32 | Διοίκηση του Ταμείου

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Προτεινόμενες αλλαγές με σχόλια

Συνομογραφίες

Κύρια μηνύματα

Γιατί αυτή η γνώμη

Νομική βάση

- 01** Στις 17 Δεκεμβρίου 2025, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε [πρόταση κανονισμού για τη σύσταση του Προσωρινού Ταμείου Απανθρακοποίησης](#) (εφεξής «το Ταμείο»).
- 02** Στις 14 Ιανουαρίου 2026, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) να γνωμοδοτήσει επί της πρότασης αυτής. Σύμφωνα με την Επιτροπή, μία από τις νομικές βάσεις επί των οποίων στηρίζεται η πρόταση είναι το άρθρο 322, παράγραφος 1, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Το συγκεκριμένο άρθρο συμπεριλήφθηκε στη νομική βάση, καθώς η πρόταση θεσπίζει κανόνες σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο ενωσιακού Ταμείου, ζητώντας μάλιστα παρεκκλίσεις από τις αρχές του προϋπολογισμού. Σύμφωνα με τη Συνθήκη, η γνώμη του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου ζητείται υποχρεωτικά, όταν προτείνεται νομοθεσία σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εν λόγω άρθρο.

Πλαίσιο

Προσωρινό Ταμείο Απανθρακοποίησης

- 03** Η Επιτροπή πρότεινε το Ταμείο, προκειμένου να παράσχει προσωρινή χρηματοδοτική στήριξη σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε τομείς υψηλής έντασης άνθρακα με υπαρκτό τον κίνδυνο διαρροής άνθρακα (μετεγκατάσταση της παραγωγής σε τρίτες χώρες με λιγότερο αυστηρούς κανόνες ως προς τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου). Η

πρωτοβουλία έχει επίσης ως στόχο να διασφαλίσει ότι οι προσπάθειες απανθρακοποίησης και τα κίνητρα μείωσης των εκπομπών παραμένουν αποτελεσματικά.

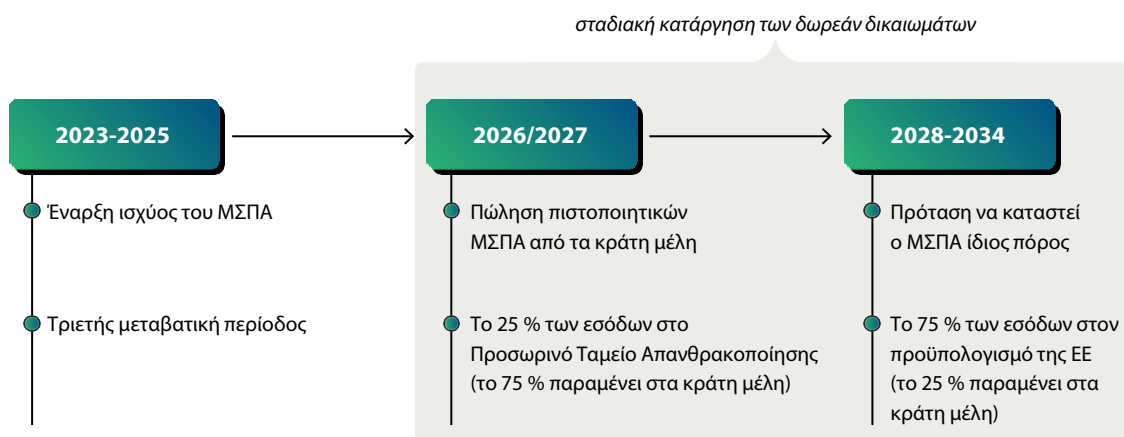
- 04** Το Ταμείο θα παράσχει χρηματοδοτική στήριξη-το 2028 το 2029, βάσει της παραγωγής του 2026 και του 2027. Η στήριξη αυτή θα προέρχεται από την πώληση πιστοποιητικών στο πλαίσιο του μηχανισμού συννοριακής προσαρμογής άνθρακα (ΜΣΠΑ). Η Επιτροπή προβλέπει ότι το Ταμείο θα λειτουργήσει ως προσωρινή λύση, εν αναμονή μιας συνολικής επανεξέτασης του βέλτιστου τρόπου αντιμετώπισης του κινδύνου διαρροής άνθρακα από το 2028 και μετά. Τα έσοδα από την πώληση πιστοποιητικών ΜΣΠΑ δεν θα αποτελούν ίδιο πόρο του προϋπολογισμού της ΕΕ, αλλά θα συνιστούν εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό.

Μηχανισμός συννοριακής προσαρμογής άνθρακα και σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ

- 05** Την 1η Οκτωβρίου 2023 τέθηκε σε ισχύ ένα νέο μέσο: ο [μηχανισμός συννοριακής προσαρμογής άνθρακα](#). Στο πλαίσιο του μηχανισμού, τα εισαγόμενα αγαθά υψηλής έντασης άνθρακα υπόκεινται στις ίδιες τιμές ανθρακούχων εκπομπών που πρέπει να καταβάλλουν οι Ευρωπαίοι παραγωγοί στο πλαίσιο του [συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ \(ΣΕΔΕ της ΕΕ\)](#). Το μέσο αυτό αποσκοπεί στην προστασία των βιομηχανιών της ΕΕ από τη διαρροή άνθρακα.
- 06** Το διάστημα 2023-2025 αποτέλεσε μεταβατική περίοδο. Από την 1η Ιανουαρίου 2026, οι εισαγωγείς υποχρεούνται να αγοράζουν πιστοποιητικά ΜΣΠΑ για κάθε τόνο εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που ενσωματώνεται σε εισαγόμενα εμπορεύματα που εμπίπτουν στον κανονισμό ΜΣΠΑ [[κανονισμός \(ΕΕ\) 2023/956](#)]. Ο κανονισμός αυτός ισχύει για έξι ενεργοβόρους τομείς: σίδηρος και χάλυβας, τσιμέντο, αλουμίνιο, λιπάσματα, χημικά προϊόντα (υδρογόνο) και ηλεκτρική ενέργεια. Μέχρι το 2026, οι Ευρωπαίοι παραγωγοί στους τομείς αυτούς λάμβαναν δωρεάν δικαιώματα εκπομπών. Η πρακτική αυτή άρχισε να καταργείται σταδιακά μόλις άρχισαν να πωλούνται τα πιστοποιητικά ΜΣΠΑ τον Ιανουάριο του 2026. Αυτή η περίοδος σταδιακής κατάργησης θα διαρκέσει από το 2026 μέχρι το 2034. Στο τέλος, δεν θα χορηγούνται πλέον δωρεάν δικαιώματα για τους προαναφερόμενους τομείς. Τα έσοδα από την πώληση πιστοποιητικών ΜΣΠΑ το 2026 και το 2027 θα διατεθούν στα κράτη μέλη. Ωστόσο, σύμφωνα με την εν προκειμένω νέα πρόταση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεταφέρουν στο Ταμείο το 25 % των εσόδων από τις εν λόγω πωλήσεις κατά τη συγκεκριμένη διετία.
- 07** Για την επόμενη περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (2028-2034), στο πλαίσιο της [πρότασής της για το σύστημα των ιδίων πόρων](#), η Επιτροπή εισηγήθηκε το 75 % των εσόδων από την πώληση πιστοποιητικών ΜΣΠΑ να καταστεί ίδιος πόρος του ενωσιακού προϋπολογισμού και το υπόλοιπο 25 % να παρακρατείται από τα κράτη μέλη.

Τον Μάρτιο του 2026, η πρόταση αυτή δεν είχε ακόμη λάβει την έγκριση του Συμβουλίου. Η σχετική απόφαση απαιτεί ομοφωνία· εάν η πρόταση εγκριθεί, θα πρέπει επίσης να κυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη. Στο [γράφημα 1](#) αποτυπώνεται η χρονογραμμή των κύριων εξελίξεων.

Γράφημα 1 – Χρονογραμμή του ΜΣΠΑ και σταδιακή κατάργηση των δωρεάν δικαιωμάτων

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του κανονισμού για τον ΜΣΠΑ, της οδηγίας για το ΣΕΔΕ και των προτάσεων της Επιτροπής για την απόφαση για τους ίδιους πόρους και το Προσωρινό Ταμείο Απανθρακοποίησης.

Πεδίο εφαρμογής και περιορισμοί

- 08** Η παρούσα γνώμη βασίζεται στην εξέταση από το ΕΕΣ της πρότασης για την ίδρυση του Ταμείου, η οποία συνοδεύεται από αιτιολογική έκθεση και το υποχρεωτικό δημοσιονομικό δελτίο. Συνομιλήσαμε με εκπροσώπους της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης, της Γενικής Διεύθυνσης Δράσης για το Κλίμα και της Γενικής Διεύθυνσης Προϋπολογισμού, καθώς και με τη Νομική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Λάβαμε επίσης γραπτές απαντήσεις σε ερωτήσεις που συζητήθηκαν στο πλαίσιο των συναντήσεων αυτών.
- 09** Αναλύσαμε την πρόταση της Επιτροπής και ελέγξαμε αν ενέχει κινδύνους για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση. Αξιολογήσαμε τη σαφήνεια της διατύπωσης και τον κίνδυνο παρανοήσεων ή παρερμηνειών· εξετάσαμε επίσης κατά πόσον η πρόταση είναι συνεπής με τη νομοθεσία που εφαρμόζεται σε παρόμοιους τομείς πολιτικής (ιδίως με την [οδηγία 2003/87/ΕΚ](#) για το ΣΕΔΕ της ΕΕ και τον [κανονισμό ΜΣΠΑ](#)).
- 10** Σύμφωνα με το άρθρο 34 του [κανονισμού \(ΕΕ, Ευρατόμ\) 2024/2509](#) («δημοσιονομικός κανονισμός»), όταν δημιουργούνται προγράμματα και δραστηριότητες που συνεπάγονται σημαντικές δαπάνες, είναι απαραίτητη η διενέργεια εκ των προτέρων αξιολόγησης. Η Επιτροπή διενήργησε την εν λόγω αξιολόγηση με τη μορφή εγγράφου

εργασίας των υπηρεσιών της¹, το οποίο όμως, σε αντίθεση με τη συνήθη πρακτική, δεν δημοσιεύθηκε μαζί με την πρόταση.

Σημαντικότερες παρατηρήσεις

- 11** Το Ταμείο αποτελεί προσωρινή λύση για την αντιμετώπιση των κινδύνων διαρροής άνθρακα κατά την έναρξη της σταδιακής κατάργησης της δωρεάν κατανομής δικαιωμάτων του ΣΕΔΕ της ΕΕ. Θα αφορά μόνο την παραγωγή και τις πωλήσεις πιστοποιητικών ΜΣΠΑ το 2026 και το 2027, ως μεταβατική λύση για τη συγκεκριμένη διατία (σημεία **03-04**).
- 12** Σύμφωνα με την Επιτροπή, το Ταμείο συστάθηκε για να στηρίξει τις προσπάθειες των εταιρειών για περαιτέρω απανθρακοποίηση, συμβάλλοντας έτσι στην αντιμετώπιση του κινδύνου διαρροής άνθρακα. Οι προϋποθέσεις στήριξης από το προτεινόμενο Ταμείο βασίστηκαν σε εκείνες που ισχύουν για την εξασφάλιση των δωρεάν δικαιωμάτων στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ) της ΕΕ το 2026 και το 2027. Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνόδευε την πρόταση δεν περιλάμβανε εκτίμηση των πρόσθετων επενδύσεων στην απανθρακοποίηση που αναμένεται να συνεπιφέρει η σύσταση του Ταμείου (σημεία **17-19**).
- 13** Τα νέα προγράμματα δαπανών, συμπεριλαμβανομένου του προτεινόμενου Ταμείου, πρέπει να τηρούν τους κανόνες που ορίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Εν προκειμένω, η Επιτροπή ζητεί τρεις παρεκκλίσεις από τον δημοσιονομικό κανονισμό της ΕΕ. Θεωρούμε ότι στην πρώτη περίπτωση δεν θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί παρέκκλιση, καθώς υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις που μπορούν να εφαρμοστούν βάσει των διατάξεων του δημοσιονομικού κανονισμού. Στη δεύτερη περίπτωση, θεωρούμε ότι η παρέκκλιση είναι αναγκαία. Στην τρίτη περίπτωση, μολονότι η προτεινόμενη παρέκκλιση είναι επαρκώς αιτιολογημένη, η διατύπωση δεν αποδίδει σωστά τον βαθμό στον οποίο θα χρησιμοποιηθεί (σημεία **20-27**).
- 14** Η Επιτροπή εκτιμά ότι τα συνολικά έσοδα του Ταμείου θα ανέλθουν σε 632 εκατομμύρια ευρώ. Οι συνολικές δαπάνες εκτιμώνται σε 265 εκατομμύρια ευρώ. Η αναντιστοιχία αυτή εγείρει αμφιβολίες σχετικά με την ανάγκη η συνεισφορά των κρατών μελών να καθοριστεί στο 25 % των εσόδων τους από την πώληση των πιστοποιητικών ΜΣΠΑ. Υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα ως προς τα εκτιμώμενα έσοδα και τις δαπάνες του Ταμείου,

¹ Έγγραφο εργασίας (2026) 67 των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την πρόταση κανονισμού (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ίδρυση του Προσωρινού Ταμείου Απανθρακοποίησης.

ιδίως όσον αφορά τη μελλοντική τιμολόγηση των δικαιωμάτων του ΣΕΔΕ της ΕΕ και την κλίμακα των εισαγωγών που θα απαιτούν πιστοποιητικά ΜΣΠΑ. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεταφέρουν στο Ταμείο το πρώτο μέρος των εσόδων που θα εισπράξουν ήδη από το 2028, ενώ η πληρωμή θα εκταμιευθεί το 2029. Η πρόταση δεν καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή θα διαχειρίζεται τα εισπραττόμενα έσοδα πριν από την εκταμίευσή τους (σημεία 29-30).

15 Αν και το Ταμείο είναι εντελώς νέο, στηρίζεται σε ήδη υπάρχουσες διοικητικές δομές και απαιτήσεις ως προς την παρουσίαση στοιχείων για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων του ΣΕΔΕ. Η προσέγγιση αυτή αναμένεται να συμβάλει στη μείωση του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους, καθώς και του κόστους διαχείρισης του Ταμείου (σημεία 31-32).

16 Εισηγούμαστε, κατά τη νομοθετική διαδικασία, η πρόταση να τροποποιηθεί ως εξής (βλέπε [παράρτημα I](#)):

- να προτείνει λύση στο ζήτημα των αχρησιμοποίητων πιστώσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού (σημεία 21-23).
- να αναφέρει ρητά ότι η στήριξη θα καταβάλλεται αναδρομικά (σημεία 26-27).
- να εξετάσει αν είναι ενδεδειγμένο το ποσοστό συνεισφοράς του 25 % των εσόδων (σημείο 29).
- να εξετάσει το ενδεχόμενο ενιαίας μεταφοράς των εισφορών από τα κράτη μέλη στο Ταμείο στις 31 Μαρτίου 2029 (σημείο 30).

Ειδικά σχόλια

Στόχοι του Ταμείου

- 17** Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, οι στόχοι του Ταμείου είναι, αφενός, η παροχή χρηματοδοτικής στήριξης σε φορείς εκμετάλλευσης σε τομείς υψηλής έντασης άνθρακα, για τους οποίους είναι υπαρκτός ο κίνδυνος διαρροής άνθρακα, και, αφετέρου, η αποτελεσματική παροχή κινήτρων για τη μείωση των εκπομπών. Η πρόταση βρίσκει εφαρμογή στους τομείς των λιπασμάτων, του αλουμινίου, του σιδήρου και του χάλυβα, συγκεκριμένα δε στα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα της πρότασης.
- 18** Για την επίτευξη των στόχων της απανθρακοποίησης και της μείωσης των εκπομπών, το άρθρο 7 της πρότασης καθορίζει ορισμένες προϋποθέσεις για την παροχή στήριξης στις εταιρείες. Οι προϋποθέσεις αυτές βασίζονται στις αντίστοιχες που ισχύουν για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων του ΣΕΔΕ της ΕΕ, οι οποίες ορίζονται στα άρθρα 22α και 22β του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού της [οδηγίας για το ΣΕΔΕ \[κανονισμός \(ΕΕ\) 2019/331\]](#), τα οποία απαιτούν από τους φορείς εκμετάλλευσης:
- να εφαρμόζουν όλες τις συστάσεις ενεργειακού ελέγχου, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες ο χρόνος απόσβεσης των σχετικών επενδύσεων υπερβαίνει την τριετία·
 - να εφαρμόζουν άλλα μέτρα με ισοδύναμο αποτέλεσμα στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, όταν το κόστος εφαρμογής της σύστασης είναι δυσανάλογο·
 - να υποβάλουν σχέδιο κλιματικής ουδετερότητας για διαδικασίες παραγωγής με υψηλά επίπεδα εκπομπών.

19 Το άρθρο 7 της πρότασης επιβάλλει επίσης έναν περιορισμένο αριθμό πρόσθετων προϋποθέσεων. Παραδείγματος χάριν, οι συστάσεις δεν χρειάζεται να εφαρμοστούν, εάν ο χρόνος απόσβεσης της επένδυσης υπερβαίνει την πενταετία (σε αντίθεση με την τριετία που ισχύει για τις δωρεάν κατανομές δικαιωμάτων στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ) ή πρέπει να υπάρχει νομική δέσμευση για επενδύσεις που θα αποσκοπούν στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται σε σχέδιο κλιματικής ουδετερότητας. Η Επιτροπή δεν αξιολόγησε τον αντίκτυπο που θα είχαν οι εν λόγω πρόσθετες προϋποθέσεις στις επενδύσεις απανθρακοποίησης που πραγματοποιούν οι εταιρείες. Επιπλέον, δεδομένου ότι οι πληρωμές από το Ταμείο θα βασίζονται στην ιστορική παραγωγή, δεν στηρίζουν άμεσα νέες επενδύσεις στην απανθρακοποίηση, αλλά μόνον έμμεσα μέσω απαιτήσεων αιρεσιμότητας. **Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής δεν περιλαμβάνει εκτίμηση των πρόσθετων επενδύσεων στην απανθρακοποίηση που αναμένονται λόγω της σύστασης του Ταμείου.**

Παρεκκλίσεις από τον δημοσιονομικό κανονισμό

20 Στη νομοθετική πρόταση, η Επιτροπή ζητεί παρεκκλίσεις από τρεις διατάξεις του **δημοσιονομικού κανονισμού**: άρθρο 12, παράγραφος 4, στοιχείο γ), άρθρο 21, παράγραφος 5, και άρθρο 196, παράγραφος 3.

Παρέκκλιση από το άρθρο 12, παράγραφος 4, στοιχείο γ): επιστροφή των πλεοναζόντων εσόδων στα κράτη μέλη

21 Το άρθρο 12, παράγραφος 4, στοιχείο γ), του δημοσιονομικού κανονισμού ορίζει ότι οι πιστώσεις που αντιστοιχούν σε εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό «χρησιμοποιούνται πλήρως έως ότου εκτελεστούν όλες οι πράξεις που αφορούν το πρόγραμμα ή την ενέργεια για τα οποία προορίζονται ή είναι δυνατό να μεταφερθούν και να χρησιμοποιηθούν για το διάδοχο πρόγραμμα ή ενέργεια». Ωστόσο, το άρθρο 3, παράγραφος 4, της πρότασης ορίζει ότι: «Τα έσοδα που απομένουν μετά την πλήρη εκταμίευση της χρηματοδότησης στους τελικούς δικαιούχους και την καταβολή των διοικητικών δαπανών του Ταμείου δεν μεταφέρονται αυτομάτως προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από το Ταμείο. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 12, παράγραφος 4, στοιχείο γ), του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, η Επιτροπή επιστρέφει τα πλεονάζοντα έσοδα στα κράτη μέλη κατ' αναλογία της χρηματοδοτικής τους συνεισφοράς στο Ταμείο.»

22 Η παρέκκλιση από διάταξη του άρθρου 12 του **δημοσιονομικού κανονισμού** συνεπάγεται παρέκκλιση από διάταξη του τίτλου II του δημοσιονομικού κανονισμού που θεσπίζει τις αρχές του προϋπολογισμού, εν προκειμένω την αρχή της ετήσιας διάρκειας. Αυτό αντιβαίνει στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του δημοσιονομικού κανονισμού, το οποίο

απαγορεύει κάθε παρέκκλιση από διάταξη που θεσπίζει αρχή του προϋπολογισμού και ορίζει ότι «οι διατάξεις που αφορούν την εκτέλεση των εσόδων και των δαπανών του προϋπολογισμού και περιέχονται σε βασική πράξη τηρούν τις αρχές του προϋπολογισμού που εκτίθενται στον τίτλο ΙΙ».

23 Η Επιτροπή έχει χρησιμοποιήσει παρόμοιες παρεκκλίσεις στο παρελθόν [όπως ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/955 για τη σύσταση του Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα και ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/792 για τη θέσπιση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία]. Ωστόσο, **τέτοιες παρεκκλίσεις πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ώστε να αποφεύγονται ο κατακερματισμός των κανόνων που διέπουν τις θεμελιώδεις αρχές του προϋπολογισμού και η επίταση των κινδύνων για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση** (βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 12 του δημοσιονομικού κανονισμού). Ως εκ τούτου, **θεωρούμε ότι η εν προκειμένω πρόταση δεν πρέπει να προβλέπει τέτοια παρέκκλιση**, δεδομένου ότι υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις που μπορούν να εφαρμοστούν στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 12, παράγραφος 4, στοιχείο γ), του δημοσιονομικού κανονισμού (οι πιστώσεις μπορούν να μεταφερθούν και να χρησιμοποιηθούν για πρόγραμμα ή δράση με παρόμοιο στόχο).

Παρέκκλιση από το άρθρο 21, παράγραφος 5: διάθεση των εσόδων στο Ταμείο

24 Το άρθρο 21, παράγραφος 5, του δημοσιονομικού κανονισμού ορίζει τα εξής: «Η βασική πράξη μπορεί να καθορίζει ότι τα προβλεπόμενα από αυτήν έσοδα προορίζονται για ειδικές δαπάνες. Εκτός εάν προσδιορίζεται διαφορετικά στη βασική πράξη, αυτά τα έσοδα συνιστούν εσωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό.» Το άρθρο 3, παράγραφος 3, της πρότασης παρεκκλίνει από τη συγκεκριμένη διάταξη ορίζοντας τα εξής: «Τα ποσά που συνεισφέρονται συνιστούν έσοδα με ειδικό προορισμό για το Ταμείο σύμφωνα με το άρθρο 21, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509. Κατά παρέκκλιση από την εν λόγω διάταξη, τα ποσά που συνεισφέρονται συνιστούν εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό.»

25 Ο κανονισμός ΜΣΠΑ δεν περιλαμβάνει ρήτρα για τη διάθεση εσόδων στο Ταμείο, δεδομένου ότι η ανάγκη για Προσωρινό Ταμείο Απανθρακοποίησης δεν είχε προβλεφθεί τη δεδομένη χρονική στιγμή. Ως εκ τούτου, **θεωρούμε ότι η ρήτρα που επιτρέπει παρέκκλιση από το άρθρο 21, παράγραφος 5, του δημοσιονομικού κανονισμού είναι αναγκαία στην εν προκειμένω πρόταση.**

Παρέκκλιση από το άρθρο 196, παράγραφος 3: αναδρομική εκταμίευση των κονδυλίων

- 26** Το άρθρο 196, παράγραφος 3, υπό τον τίτλο VIII (Επιχορηγήσεις) του δημοσιονομικού κανονισμού ορίζει τα εξής: «Δεν χορηγούνται επιχορηγήσεις αναδρομικά για ενέργειες που έχουν ήδη ολοκληρωθεί.» Το άρθρο 11, παράγραφος 1, της πρότασης εισάγει παρέκκλιση από το συγκεκριμένο άρθρο: «η Επιτροπή μπορεί επίσης να καταβάλλει στήριξη σε σχέση με επενδύσεις και παραγωγές, ακόμα και αν έχουν ήδη ολοκληρωθεί». Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, του δημοσιονομικού κανονισμού, θεωρούμε ότι η παρέκκλιση αιτιολογείται επαρκώς στην αιτιολογική σκέψη 8 της πρότασης, δεδομένου ότι τα έσοδα του ΜΣΠΑ θα καταστούν διαθέσιμα μόλις το 2028.
- 27** Ωστόσο, το άρθρο 1, παράγραφος 2, της πρότασης ορίζει ότι το Ταμείο θα στηρίξει την παραγωγή αγαθών που θα πραγματοποιηθεί το 2026 και το 2027, ενώ οι εταιρείες μπορούν να υποβάλουν αίτηση για χρηματοδοτική στήριξη μόλις το 2028. Επομένως, όλα τα κονδύλια θα εκταμιευθούν αναδρομικά. **Ως εκ τούτου, θεωρούμε ότι, ενώ η παρέκκλιση είναι επαρκώς αιτιολογημένη, το άρθρο 11, παράγραφος 1, της πρότασης δεν αναφέρει σαφώς σε ποιο βαθμό προβλέπεται να χρησιμοποιηθεί η αναδρομική εκταμίευση.**
- 28** Σημειώνουμε επίσης ότι, εκτός από τη νομική ορθότητα της παρέκκλισης, οι αναδρομικές εκταμιεύσεις εν γένει ενέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, διότι η αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορεί να επηρεάζει τις δράσεις που θα χρηματοδοτούνται από την επιχορήγηση.

Είσπραξη εσόδων και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων

- 29** Η πρόταση εκτιμά τα συνολικά έσοδα του Ταμείου σε 632 εκατομμύρια ευρώ (308 εκατ. ευρώ για το 2026 και 324 εκατ. ευρώ για το 2027). Οι συνολικές δαπάνες του Ταμείου εκτιμώνται σε 265 εκατομμύρια ευρώ. **Η αναντιστοιχία αυτή εγείρει αμφιβολίες σχετικά με την ανάγκη η συνεισφορά των κρατών μελών να καθοριστεί στο 25 % των εσόδων τους από την πώληση των πιστοποιητικών ΜΣΠΑ (άρθρο 3, παράγραφος 2, της πρότασης).** Παρόλα αυτά, υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα και για τα δύο εκτιμώμενα ποσά. Τα έσοδα από την πώληση πιστοποιητικών ΜΣΠΑ αποτελούν νέα μορφή εσόδων και δεν υπάρχουν ιστορικά δεδομένα σχετικά με το ύψος τους. Από άποψη δαπανών, δεν υπάρχουν λεπτομερή δεδομένα σχετικά με τα προϊόντα που ενδέχεται να καταστούν επιλέξιμα λόγω του αυξημένου κινδύνου διαρροής άνθρακα σε εθνικό επίπεδο (προϊόντα προαιρετικής συμμετοχής σύμφωνα με το άρθρο 6,

παράγραφος 2, της πρότασης). Οι εν λόγω προαιρετικές συμμετοχές εκτιμάται ότι αντιπροσωπεύουν συνολικές δαπάνες ύψους 75 εκατομμυρίων ευρώ, είναι ωστόσο εξαιρετικά δύσκολο να προβλεφθούν.

- 30** Το άρθρο 3, παράγραφος 3, της πρότασης απαιτεί από τα κράτη μέλη να μεταφέρουν το πρώτο μέρος των εισφορών τους στο Ταμείο μέχρι τις 31 Μαρτίου 2028 (25 % των εσόδων που θα έχουν εισπραχθεί για το 2026) και το δεύτερο μέχρι τις 31 Μαρτίου 2029 (25 % των εσόδων που θα έχουν εισπραχθεί για το 2027). Για να περιοριστεί ο διοικητικός φόρτος των εταιρειών, η Επιτροπή σχεδιάζει να εκταμιεύσει τη στήριξη σε έναν μόνο γύρο το 2029, καλύπτοντας και τα δύο έτη παραγωγής. Κατά συνέπεια, **για περισσότερο από έναν χρόνο, η Επιτροπή θα κάνει περιορισμένη χρήση των εκτιμώμενων 308 εκατομμυρίων ευρώ που θα μεταφερθούν από τα κράτη μέλη το 2028.** Στην πρόταση δεν υπάρχουν διατάξεις που να καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή θα διαχειριστεί τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία.

Διοίκηση του Ταμείου

- 31** Μολονότι η πρόταση σχεδιάζει ένα εντελώς νέο ταμείο, οι διαδικασίες υποβολής αιτήσεων για στήριξη από αυτό, όπως ορίζονται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, της πρότασης, βασίζονται στις υφιστάμενες διοικητικές δομές και απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων του ΣΕΔΕ της ΕΕ, τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε επίπεδο Επιτροπής, όπως ορίζεται στους κατ' εξουσιοδότηση² και εκτελεστικούς³ κανονισμούς για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπών. **Ως εκ τούτου, οι δικαιούχοι δεν θα υποχρεούνται να χρησιμοποιούν νέους διαύλους για τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων χρηματοδοτικής στήριξης· η αύξηση των διοικητικών εξόδων θα είναι επίσης περιορισμένη.**
- 32** Η δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπών καθορίζεται σε επίπεδο εγκαταστάσεων ή υποεγκαταστάσεων. Ωστόσο, το ποσό της στήριξης που διατίθεται από το Ταμείο βασίζεται στην παραγωγή μεμονωμένων αγαθών από τις εν λόγω εγκαταστάσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ιδίως όσον αφορά τις μικρές επιχειρήσεις, τα διαθέσιμα στοιχεία για την παραγωγή δεν είναι ακόμη αρκετά λεπτομερή, ώστε να επιτρέπουν τον υπολογισμό του ακριβούς ποσού της στήριξης που θα παρασχεθεί από το Ταμείο. Σημειώνουμε ότι η Επιτροπή θα πρέπει να κάνει χρήση των διατάξεων του άρθρου 8, παράγραφος 3, της πρότασης και να απαιτήσει την αναφορά περαιτέρω λεπτομερειών στην έκθεση δεδομένων παραγωγής.

² Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2019/331 της Επιτροπής (άρθρο 3).

³ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2019/1842 της Επιτροπής (άρθρο 3).

Η παρούσα γνώμη εγκρίθηκε από το Τμήμα Ι, του οποίου προεδρεύει η Joëlle Elvinger, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 25ης Μαρτίου 2026.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Προτεινόμενες αλλαγές με σχόλια

Πίνακας 1 | Προτεινόμενες αλλαγές με σχόλια

Κείμενο της πρότασης	Προτεινόμενη αλλαγή	Σχόλια
<p>Άρθρο 3, παράγραφος 2</p> <p>Οι εν λόγω συνεισφορές αντιστοιχούν στο 25 % των εσόδων που έχει εισπράξει κάθε κράτος μέλος από την πώληση πιστοποιητικών ΜΣΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/956 σε σχέση με τις δηλωθείσες ενσωματωμένες εκπομπές για το 2026 και το 2027.</p>	<p>Δεν προτείνεται συγκεκριμένη διατύπωση.</p>	<p>Η Επιτροπή οφείλει να ευθυγραμμίσει περισσότερο τις συνεισφορές που ζητούνται από τα κράτη μέλη με τις αναμενόμενες δαπάνες του Ταμείου.</p>
<p>Άρθρο 3, παράγραφος 3</p> <p>Τα κράτη μέλη μεταφέρουν στο Ταμείο χρηματικό ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο ποσό που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου έως τις 31 Μαρτίου 2028 και τις 31 Μαρτίου 2029, αντίστοιχα.</p>	<p>Τα κράτη μέλη μεταφέρουν στο Ταμείο χρηματικό ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο ποσό που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου έως τις 31 Μαρτίου 2028 και τις 31 Μαρτίου 2029, αντίστοιχα.</p>	<p>Με την προτεινόμενη αλλαγή αποφεύγεται τα ποσά να παραμένουν αχρησιμοποίητα στην Επιτροπή για περισσότερο από έναν χρόνο.</p>

<p>Άρθρο 3, παράγραφος 4</p> <p>Τα έσοδα που απομένουν μετά την πλήρη εκταμίευση της χρηματοδότησης στους τελικούς δικαιούχους και την καταβολή των διοικητικών δαπανών του Ταμείου δεν μεταφέρονται αυτομάτως προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από το Ταμείο. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 12, παράγραφος 4, στοιχείο γ), του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, η Επιτροπή επιστρέφει τα πλεονάζοντα έσοδα στα κράτη μέλη κατ' αναλογία της χρηματοδοτικής τους συνεισφοράς στο Ταμείο.</p>	<p>Δεν προτείνεται συγκεκριμένη διατύπωση.</p>	<p>Η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει το ενδεχόμενο χρήσης των εναλλακτικών λύσεων που προβλέπονται στο άρθρο 12, παράγραφος 4, στοιχείο γ), του δημοσιονομικού κανονισμού, ώστε να αποτραπεί η ανάγκη παρέκκλισης.</p>
<p>Άρθρο 11, παράγραφος 1</p> <p>Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 196, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, η Επιτροπή μπορεί επίσης να καταβάλλει στήριξη σε σχέση με επενδύσεις και παραγωγές, ακόμα και αν έχουν ήδη ολοκληρωθεί.</p>	<p>Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 196, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, η στήριξη της Επιτροπής Επιτροπή μπορεί επίσης να καταβάλλει στήριξη θα καταβάλλεται σε σχέση με σε επενδύσεις και παραγωγές, ακόμα και αν που έχουν ήδη ολοκληρωθεί.</p>	<p>Με την προτεινόμενη αλλαγή διευκρινίζεται ότι όλη η στήριξη θα καταβάλλεται αναδρομικά.</p>

Συνομογραφίες

Συνομογραφία	Ορισμός/Επεξήγηση
ΜΣΠΑ	Μηχανισμός συνοριακής προσαρμογής άνθρακα
ΣΕΔΕ της ΕΕ	Σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2026

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Φωτογραφία εξωφύλλου – © Mulderphoto – stock.adobe.com.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

HTML	ISBN 978-92-849-7519-8	ISSN 2812-3034	doi:10.2865/9009097	QJ-01-26-022-EL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7520-4	ISSN 2812-3034	doi:10.2865/7455741	QJ-01-26-022-EL-N

Παραπομπή στην παρούσα έκθεση να γίνεται ως εξής:

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, [γνώμη 13/2026](#) «σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ίδρυση του Προσωρινού Ταμείου Απανθρακοποίησης COM(2025) 990 final», Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2026.

Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 322, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ, το οποίο απαιτεί τη γνωμοδότηση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου πριν από την έκδοση νομοθετικών πράξεων που αφορούν τους δημοσιονομικούς κανόνες της ΕΕ.

Σκοπός της παρούσας γνώμης είναι να σχολιάσει τις διατάξεις περί σχεδιασμού, διακυβέρνησης και χρηματοδότησης του προτεινόμενου Προσωρινού Ταμείου Απανθρακοποίησης. Επιδίωξή μας είναι να διασφαλιστεί ότι το μελλοντικό Ταμείο προάγει τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και συμβάλλει στους στόχους των πολιτικών της ΕΕ για το κλίμα και τη βιομηχανία.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/contact
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Μέσα κοινωνικής δικτύωσης:
@EUauditors

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης